

Будівництво нової безпечної арки на Чорнобильській АЕС: фінал. Майбутнє — за «зеленими» проектами?..

Ось і сталося! Через 30 років після найбільшої у світі техногенної катастрофи четвертий Чорнобильський реактор тепер благополучно накрито. Над зруйнованим енергоблоком встановлено арку — свідчення успішного виконання масштабного проекту у сфері радіаційної безпеки. Він об'єднав 28 країн світу у спільному прагненні перетворити об'єкт на екологічно безпечну систему! Незабаром розпочнуться роботи з демонтажу нестабільних конструкцій. Проектом передбачена експлуатація споруди протягом 100 років.

Велике досягнення

Під час урочистої церемонії завершення насування арки на об'єкт «Укриття» Чорнобильської АЕС Президент України Петро Порошенко назвав її найбільшою у світі рухомою конструкцією з будь-коли збудованих людством і подякував світовій спільноті за допомогу й солідарність з Україною.

ЦИФРА

Новий конфайнмент Чорнобильської АЕС: довжина — 165 метрів, висота — 110 метрів, ширина — 260 метрів, загальна вага — понад 36 тисяч тонн. Кошти на його будівництво зібрані країнами-донорами Чорнобильського фонду «Укриття», розпорядник коштів — ЄБРР. Процес насування конфайнменту на четвертий блок Чорнобильської АЕС стартував 14 і завершився 29 листопада 2016 року. Повне закриття ЧАЕС триватиме ще кілька десятиліть.

Президент ЄБРР Сума Чакрабарті зазначив, що Україні ще багато доведеться зробити для перетворення ЧАЕС на безпечний об'єкт, а посол Японії в Україні Шігекі Сумі заявив, що країни «Великої сімки» — США, Канада, Велика Британія, Німеччина, Франція, Італія та Японія — вважають завершення процесу переміщення арки, яка накриває четвертий енергоблок ЧАЕС, великим досягненням у перетворенні Чорнобильської зони на екологічно безпечну зону.

Наміри китайців цілком реальні і багатообіцяючі

Напевно, найпромовистішим підтвердженням тих слів є наміри китайських компаній розпочати наступного року будівництво сонячної електростанції в зоні відчуження Чорнобильської АЕС. Зокрема, дочірня компанія GCL Group — GCL System Integration Technology хоче реалізувати проект спільно з China National Complete Engineering Corp. Заявлена потужність станції — 1 ГВт. А якщо взяти до уваги те, що Китай — найбільший у світі виробник сонячної енергії із загальною встановленою на кінець 2015 року потужністю 43 ГВт, наміри China National Complete Engineering Corp видаються цілком реальними і багатообіцяючими.

Цікава і позитивна альтернатива

Водночас і канадські компанії зацікавлені в будівництві сонячних електростанцій і заводів із виробництва біопалива на території зони відчуження Чорнобильської АЕС. Міністр працевлаштування, захисту трудових ресурсів і праці Канади Мері Енн Мігайчук після відвідання Чорнобилья, висловила думку, що Україна має величезні технічні можливості передачі електрики і шукає альтернативні джерела енергії, тому проекти з розвитку сонячної енергетики в зоні відчуження — дуже

цікава і, ймовірно, позитивна альтернатива.

За словами міністра, вибір для втілення проекту саме сонячної енергії був правильний.

ТИМ ЧАСОМ

Зона відчуження може стати територією розвитку відновлюваної енергетики. За участі фінансової підтримки іноземних інвесторів планується побудувати сонячні електростанції в 10-кілометровій зоні Чорнобильської АЕС. Сонячне випромінювання становить 1300 кВт-год. на кв. м. А вкладаючи кошти в розширення інфраструктури, потужності підключення можна значно збільшити.

Також відомо, що проектом з розвитку сонячної енергетики в Чорнобильській зоні, крім китайців та канадців, цікавляться дві американські інвестиційні фірми. Проект може профінансувати Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).

Чим не перспективи для іноземних інвесторів?

Для України та Японії, країн, які зіштовхнулися з наслідками аварій на АЕС, питання диверсифікації джерел енергопостачання та розвитку відновлюваної енергетики є критично важливими. Тож об'єднання зусиль у цих сферах може бути взаємовигідним для обох країн. Про це йшлося на засіданні Координаційної ради з економічного співробітництва з Японією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України та Комітету економічного співробітництва з Україною Японської федерації бізнесу «Кейданрен».

«Освоєння відновлюваних джерел енергії є пріо-

Сергій Савчук (ліворуч) з японським колегою під час бізнес-форуму.

ритетом для України. Ми маємо стратегічну мету — досягти 11 відсотків енергії з відновлюваних джерел у кінцевому енергоспоживанні країни у 2020 році. Для цього здійснюємо потужну роботу з удосконалення законодавчого поля, створюємо сприятливі умови для ведення бізнесу та залучення інвесторів. Саме тепер на шляху розвитку цієї сфери ми зацікавлені в японських технологіях, досвіді та інвестиціях. Адже сьогодні Японія є однією з країн-лідерів, які стрімко розвивають відновлювану енергетику, а японські фінансові установи зацікавлені вкладати дедалі більше інвестицій в «зелені» проекти», — наголосив голова Держенергоєфективності Сергій Савчук під час робочого візиту у складі офіційної делегації до Японії.

Голова Агентства презентував японській бізнес-спільноті інвестиційний потенціал відновлюваної

енергетики в Україні та детально розповів про закон України, який став ключовим у напрямі підвищення конкурентоспроможності виробництва електроенергії з відновлюваних джерел.

«Саме цим законом «зелений» тариф прив'язано до курсу євро до 2030 року, що дає змогу захистити інвестиції від ризиків інфляції. Також ми скасували вимогу щодо місцевої складової, яка раніше стримувала прихід іноземних інвесторів на вітчизняний ринок. Запроваджено премію за використання українського обладнання», — роз'яснив Сергій Савчук.

Ще одним здобутком, представленим японським бізнесменам, є збільшений в Україні «зелений» тариф для виробників електроенергії з біомаси та біогазу до 12,38 євроцента за кВт*год. Завдяки цьому рентабельними стають проекти зі встановлення коге-

нераційного обладнання із використанням місцевих видів палива. Це може бути ще одним напрямом співпраці з Японією, в якій упродовж останніх декількох років, особливо після аварії на АЕС «Фукусіма», виробництво енергії з біомаси зросло в рази. «Ринок розвивається. Відомі потужні японські компанії інвестують у виробництво пелетів, у тому числі в інших країнах, наприклад, у Бразилії. В Україні теж є достатній ресурсний потенціал для цього. Тож ми розраховуємо на японські інвестиції для виробництва пелетів в Україні», — зауважив очільник Держенергоєфективності.

Крім того, зазначеним законом встановлено привабливий «зелений» тариф на купівлю електроенергії, виробленої сонячними електроустановками приватних домогосподарств потужністю до 30 кВт. Це дало істотний поштовх до розвитку ринку сонячних панелей в Україні. Адже тільки-но закон було ухвалено, кількість домовласників, що використовують енергію сонця, одразу збільшилася на 40,4 відсотка, а ще через квартал — на 84,8 відсотка, і така динаміка пониту зберігається.

Підсумовуючи, Сергій Савчук наголосив, що на українському ринку є успішні проекти як у сонячній та вітроенергетиці, так і у сфері виробництва електроенергії з біогазу та біомаси, з вирощування енергокультур. Водночас є розроблені проекти, на які вже видано технічні умови на підключення до мереж. І до їх реалізації вже хоч сьогодні може долучитися японський бізнес.

**Підготував
Віктор БОНДАР.**

**Фото надано
Управлінням комунікацій
та зв'язків з громадськістю
Держенергоєфективності.**